

2. Інформація про визнані банківські групи та банківські групи, визнання яких припинено. 2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/registration/bankgroups>.
3. Хаджинов І. В., Месечко І. М. Конкурентні позиції транснаціонального капіталу в банківському секторі України. *Економіка і організація управління*. 2018. №2(26). С. 29-38. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/4775>.

Хоронжевська А. І., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ: РИНКОВІ ІМПЛІКАЦІЇ

Процес європейської інтеграції України в умовах повномасштабної війни став не лише політичним вибором, а й механізмом економічного виживання та подальшого відновлення. Стрімка переорієнтація торговельних потоків на ринок Європейського Союзу суттєво змінює ландшафт національної економіки. Дослідження ринкових імплікацій цієї інтеграції є критично актуальним з огляду на офіційний початок переговорів про вступ України до ЄС у червні 2024 р. та необхідність адаптації бізнесу до стандартів Єдиного ринку.

Проблематика інтеграції України до європейського простору активно досліджується провідними науковими центрами та експертами [3]. Теоретичні та прикладні аспекти функціонування міжнародної торгівлі в умовах цифровізації та євроінтеграції висвітлено у працях Ю. Г. Козака, зокрема щодо трансформації торговельних режимів. Аналіз інституційних змін та гармонізації законодавства представлений у роботах фахівців Європейської Бізнес Асоціації (ЕВА) та аналітичних звітах Українського центру європейської політики (UCER). Вагомий внесок у дослідження динаміки зовнішньоекономічних операцій в умовах війни зробили експерти Національного банку України).

Основними напрямками ринкових імплікацій інтеграції України до європейського економічного простору на сучасному етапі є:

1. Кардинальна зміна географічної структури торгівлі. Якщо до 2022 р. частка ЄС в експорті коливалася на рівні 40%, то в умовах морської блокади вона досягала 80%, а станом на кінець 2022-2023 рр. стабілізувалася на рівні понад 63-65% [1];

2. Інтеграція до Єдиного цифрового ринку. Україна демонструє високі темпи цифровізації (2-ге місце у світі за доступністю інтернету у 2023 р.). Розвиток ІТ-сектору, частка якого в експорті послуг перевищує 40%, є ключовим драйвером сервісної інтеграції [1];

3. Гармонізація технічного регулювання. Пріоритетом для бізнесу у 2024 р. є «промисловий безвіз» (угода АСАА), що передбачає визнання українських сертифікатів відповідності у ЄС, зменшуючи витрати експортерів [1];

4. Трансформація інвестиційного клімату. Попри воєнні ризики, іноземні компанії розглядають Україну як майбутній виробничий хаб. Середня вартість нових інвестиційних проєктів, запланованих членами ЕВА на 2024 р., становить близько 8 млн дол. США [1].

5. Спрощення митних процедур. Приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту (NCTS) дозволяє швидше обробляти вантажі, підвищуючи прозорість та ефективність державного регулювання ЗЕД.

Разом з тим, інтеграція супроводжується значними викликами. Ключовим є розрив між вимогами європейського законодавства та реальними можливостями малого і середнього бізнесу щодо модернізації виробництва. Також актуальними залишаються питання захисту внутрішнього ринку в окремих секторах та необхідність балансу між воєнними потребами і збереженням економічного потенціалу [2].

Таким чином, європейська інтеграція стає головним фактором ринкової трансформації України. Вона забезпечує доступ до стабільного ринку, стимулює цифровізацію та інституційні реформи. Подальший успіх залежить від темпів гармонізації законодавства та формування ефективних механізмів підтримки національного виробника в умовах посиленої конкуренції на Єдиному ринку ЄС.

Підсумовуючи аналіз ринкових імплікацій інтеграції України до Європейського економічного простору, можна виділити чотири фундаментальні вектори трансформації [3]:

1. Інституційна зрілість як передумова інвестиційного буму. Інтеграція до ЄЄП діє як «зовнішній якір» для внутрішніх реформ. Впровадження європейських регуляторних практик у сфері судочинства, захисту прав інтелектуальної власності та антимонопольного законодавства створює передбачуване середовище.

2. Структурна перебудова: від експорту сировини до «European Workshop». Ринкові імперативи ЄС змушують українських виробників проводити прискорену декарбонізацію та технологічне оновлення. Ми спостерігаємо зміну ролі України в ланцюгах доданої вартості: Україна перестає бути лише «житницею» і стає партнером у сферах FoodTech, біоенергетики та виробництва критичної сировини (літій, кобальт) для європейського автопрому.

3. Цифрова та енергетична синергія. Україна інтегрується в ЄЕП у період «подвійного переходу» (Digital & Green Transition). Це створює унікальну ринкову нішу: синхронізація дозволяє українським сервісним компаніям масштабуватися на ринок ЄС без юридичного «фізичного» представництва.

4. Соціально-економічний виклик: конкуренція за людину. Найбільш критичною імплікацією є трансформація ринку праці. Відкритість кордонів та мобільність капіталу вимагають від України не просто створення робочих місць, а конкуренції рівнем життя та соціальних гарантій. Це стимулюватиме бізнес до автоматизації процесів та підвищення продуктивності праці, щоб мати змогу платити «європейські» зарплати всередині країни.

Список використаних джерел:

1. Інтеграція України до внутрішнього ринку ЄС в умовах війни : аналітичний звіт. Київ. Український центр європейської політики (UCEP), 2023.С. 23-30. URL:https://ucerp.org.ua/wpcontent/uploads/2023/08/zvit_internmarket_2023_ukr.pdf.
2. Ключові пріоритети бізнесу для роботи в 2024 році. European Business Association (EBA). 2024. URL: <https://eba.com.ua/klyuchovi-priorytety-biznesu-dlya-roboty-v-2024-rotsi/>.
3. Лола Ю. Ю., Михайленко Д. Г., Болотна О. В., Дячек В. В. Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку ЄС. *Проблеми економіки*. 2024. №4(62). С. 64-69. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2024-4_0-pages-64_70.pdf.